

Erőszak a zárt ajtók mögött

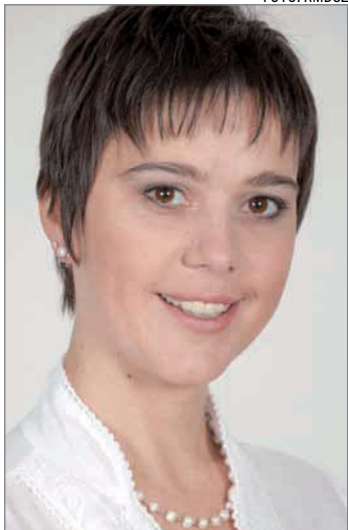
Új jogszabállyal szigorítják a családon belüli bántalmazás elkövetőinek büntetését

Ijesztő számok bújnak meg a családon belüli erőszak mögött Romániában. A kormány új stratégiát fogadott el, amely nagyobb hangsúlyt fektet az áldozatok támogatására. Ezután egy hónaptól akár egy évig terjedő börtönbüntetéssel is sújtható az, aki megszegi a távoltartási rendeletet.

A családon belüli erőszak megfékezését célzó átfogó törvénycsomag a 2018–2024-es időszakot célozza meg, és főként a jelenlegi törvénykezés javítására összpontosít. „Elsődleges szempont, hogy biztonságot nyújthassunk az áldozatoknak, gyorsítsuk az eljárásokat – a kivizsgálási időszakot –, valamint új intézményrendszert hozunk létre” – foglalta össze lapunknak a témában elindított törvényhozói munka lényegét Csépp Éva Andrea parlamenti képviselő (portrénkon), az RMDSZ Maros megyei nőszervezetének alelnöke.

A családon belüli erőszak felszámolását szolgáló jelenlegi intézményrendszer a Megyei Család- és Gyermejjogvédelmi Hatóság alárendeltségébe tartozik. Ez a létesítmény együttműködik a rendőrséggel és bizonyos központokkal, amelyek védelmet nyújtanak a bántalmazott családtagoknak. A készülő új jogszabály értelmében e mellé rendelik az úgynevezett

FOTÓ: RMDSZ

sürgősségi beavatkozási csapatot. Amennyiben feljelentés érkezik, hogy családon belüli bántalmazást észleltek – nem kizárólag a családtagok, hanem akár a szomszédok részéről is érkezhethet –, a sürgősségi beavatkozási csapat kiszáll a helyszínre és felméri a helyzetet. Súlyosságának függvényében a bűncselekményt jelzi a hatóságoknak, amely megkezdheti az ilyen esetekre előírt eljárásokat. A kiszálló csapat tagjai különböző intézmények szakembereiből állnak majd.

Azonnal kibocsátott távoltartási rendelet

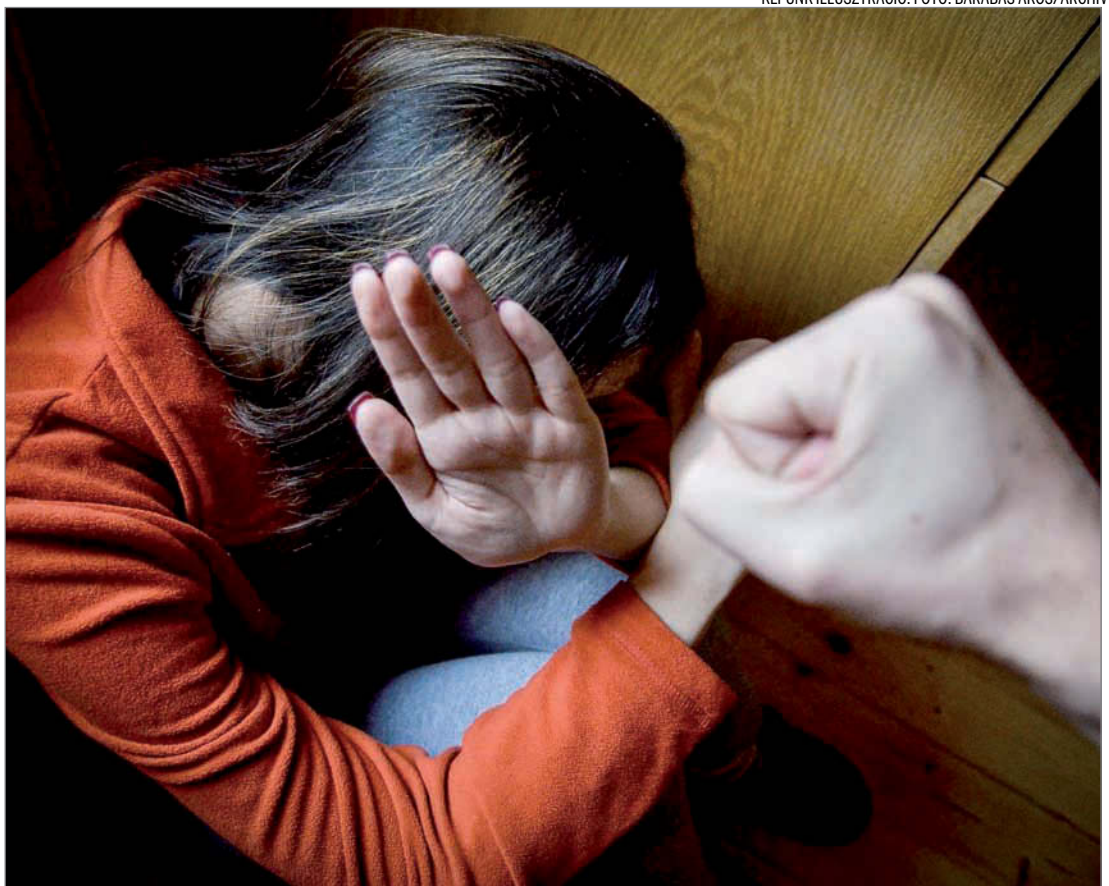
A Maros megyei képviselő szerint az RMDSZ is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a kormány végre elő-

vette és kellő komolysággal kezelje e nehéz kérdéskört. A törvénycsomagba a kormánypárt beemelte az erdélyi magyar szakemberek által javasolt sürgősségi távoltartási rendelet intézményét is. Csépp Éva Andrea szerint az általuk kidolgozott rendelet a veszélyes esetekben alkalmazható, amikor az áldozat komoly fenyegetettségnek van kitéve. Ilyen esetben a bántalmazott rögtön a helyszínen kérhet távoltartási végzést. A rendelet eddig is szerepelt a törvénykezésben, azonban 72 órán belül bocsátották ki. Abban az esetben, ha az elkövető megszegi a határozatot, egy hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetéssel sújtható.

Iskolai felvilágosítás

Az új törvénykezés a szexuális erőszak áldozataira is kitér, hiszen lehetőséget biztosít arra, hogy a látteleketek azonnal elkészítsék, tehát a sürgősségi ügyeletnél helyben mintákat vegyenek. Ezek a későbbiekben a bíróságon felhasználhatóak bizonyítékként. A stratégiába bevett újdonságnak számít az is, hogy az iskolai tananyagba beillesztenék a toleranciára való nevelést, valamint a nemek közötti egyenlőség elfogadását. A csikszeredai Áradat Egyesület és az RMDSZ nőszervezetének közös, jól működő programsorozata is ezt a célt szolgálja. A kezdeményezésnek köszönhetően számos erdélyi iskolához jutottak el, amelyekben rendhagyó osztályfőnöki órákon világosítják fel a diákokat a családon belüli erőszak súlyos társadalmi következményeiről. A fiatalok naprakész információkat kapnak arról, hogy milyen formában érintheti a családok tagjait a fizikai- vagy lelki erőszak, különös tekintettel a nők elleni fellépésre. A szakemberek szerint a törvényhozás éppúgy megkerülhetetlen e témában, mint a fiatalok idejében történő felvilágosítása, a bántalmazások visszaszorítása ugyanis mindannyiunk közös ügye.

A családon belüli erőszakról a jelenlegi törvénykezésben is szót ejtenek, azonban nincs megadva a pontos meghatározás. Az új jogszabály ezt pontosítja, amikor konkrétan megfogalmazza, hogy mire vonatkozik az áldozat, illetve a családon belüli erőszak fogalma. „A rendelkezés értelmében minden típusú bántalmazás – a pszichés, szociális, szexuális, gazdasági, valamint a lelki is – bekerül a meghatározásba” – részletezte Csépp.

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ. FOTÓ: BARABÁS ÁKOS/ARCHÍV

Az új jogszabály az eddiginél keményebben bünteti a családon belül elkövetett erőszakot

Összhangban az EU-val

„A témában felgyorsított törvénykezést az indokolta, hogy Románia 2016-ban elfogadta az Isztambuli Egyezményt” – mutatott rá Csépp Éva Andrea. Ennek célja a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzése, az áldozatok védelme és az elkövetők büntetlenségének megszüntetése. Az egyezmény elfogadására nagy szükség volt, hiszen 2014-ben Romániában 1096 bejelentés érkezett, valamint ugyanabban az évben 11 600 áldozatot tartottak számon. Ezek az adatok azonban csak töredékét képezik a valódi esetszámnak, hiszen sokan magánügyként kezelik a bántalmazásokat.

Tavaly a családon belüli erőszaknak 20 617 áldozata volt, 84 halálesetet regisztráltak, valamint több mint 3000 távoltartási parancsot adtak ki, amelyből 1011-et megszegtek. A 2016-os esztendő még rémisztőbb adatokkal szolgál: a családon belüli erőszak összesen 191 halálos áldozatot követelt.

Románia előtt 37 ország írta alá az Európai Tanács ide vágó rendelkezését, amely kimondja: az aláíró országoknak fontos feltüntetni jogszabályaikban a korábban nem szereplő bűncselekményi formákat. Az új törvénykezési stratégia tehát a romániai jogszabályokat összhangba hozza az uniós rendelkezésekkel.

Mentalitásváltásra van szükség

A törvénycsomag – bár hozzájárulhat a családon belüli erőszak

megfékezéséhez – mégsem elegendő. Az agresszorokkal szemben eredményes lehet, mivel a szigorú büntetés miatt elbátorodhatnak. Az áldozatok esetében azonban mentalitásváltásra van szükség. Nagyon sokan magánügyként kezelik a bántalmazásokat, szégyellnek beszélni róla, így a megoldásokat sem keresik. „Amióta ezzel a témával foglalkozom, nem titkolom, hogy rendszeresen megkeresnek bántalmazott nők. Nehéz megélni e történeteket és kellő higgadtsággal tanácsot adni” – mondta Csépp Éva Andrea. Az RMDSZ nőszervezete a Nők Elleni Erőszak Elleni Moz-

rendkívül segítőkész központot tudhat magáénak, amely a családon belüli bántalmazás áldozatainak nyújt segítséget.

Kolozsváron tavaly Oláh Emese alpolgármester kezdeményezte egy hasonló tanácsadó központ létrehozását. Az önkormányzatoknak törvényes kötelessége segítséget nyújtani, és minden tízezredik lakosra számítva biztosítania kell egy helyet a saját működtetésű menhelyen. A legtöbb városban azonban az ellátórendszernek súlyos hiányosságai vannak. Kolozsvár sem kivétel, hiszen egy 13–14 férőhelyes menedékházat kelle-

Az áldozatok esetében mentalitásváltásra van szükség. Nagyon sokan magánügyként kezelik a bántalmazásokat, szégyellnek beszélni róla, így a megoldásokat sem keresik.

galommal (NEEEM) vette fel a harcot a jelenséggel. Ezzel elérték, hogy a témáról már nemcsak a médiában, hanem a közbeszédben is egyre több szó esik.

A bántalmazottak számára létfontosságú, hogy mielőbb biztonságba kerüljenek, így könnyebben lépjenek ki a mérgező környezetből. Az ország egyharmadában azonban nem működnek olyan intézmények, amelyek támogatást nyújthatnának a bajba jutott és kiszolgáltatottá vált áldozatoknak. Marosvásárhely szerencsés ebből a szempontból – mondta a Maros megyei képviselő –, hiszen egy

ne a megyeszékhelyen működtetni, ilyen szolgáltatás azonban nem létezik.

A jelenleg létező, kis létszámú intézmények orvosi és jogi konzultációt nyújtanak a sértett félnek. Pszichológusai, szakemberei vannak, akik segítenek fel dolgozni a traumatikus eseményeket. Amennyiben az áldozatnak menedékre van szüksége, akár fél évig is tartózkodhat egy ilyen központban, ahol szakemberek segítik a felépülésben és az újrakezdésben.

HEVELE LILI